

Odchádzajúci šéfdirigent Daniel Raiskin

Koniec príbehu HEVHETIA

Barokové gitary Xaviera Díaza-Latorreho

Jazz: Hovory T s Kornélom Fekete-Kovácsom

opera, koncerty, recenzie CD...

hudobná poviedka Vandy Rozenbergovej

Hudobný život
06/2025/R. 57

**Letné
hudobné
závery
a začiatky**

2,50 €

06

414008

9 771335

SLOVENSKÁ SAKRÁLNA HUDBA 20. STOROČIA

Album prezentuje rozmanitosť podôb katolíckej cirkevnej hudby predovšetkým v prvej polovici 20. storočia, keď ešte cirkevná hudba plynule nadväzovala na tradície 19. storočia. Vybrané vokálne diela na latinské a slovenské texty od V. Figuša-Bystrého, M. Moyzesa, J. Egryho, M. Schneidra-Trnavského, Š. Németha-Šamorínskeho, E. Suchoňa, J. Malovca a L. Stančeka nahralo komorné zoskupenie umelcov: Eva Šušková (mezzosoprán), Tomáš Šelc (basbarytón), Katarína Šárközi (soprán), Júlia Urdová (spev, viola), Juraj Tomka (husle) a Sylvia Urdová (dramaturgia, organ, spev).

Bratislava 2024
HC 10064

Nájdete vo vybraných
kníhkupectvách
alebo na **www.hc.sk**

DOMUS & HORTUS ARTIS

FESTIVAL KOMORNEJ HUDBY V DOME A ZÁHRADE ALBRECHTOVCOV LETO 2025

LES CARACTÈRES DE LA DANSE 29. 6.

V OBLAKOCH 6. 7.

MUSICA HUMANA 13. 7.

LES GUITARES BIEN TEMPÉRÉES 20. 7.

À TRIO D'ANCHES DE PARIS 27. 7.

SANS FRONTIÈRES 31. 8.

DEDIKÁCIA 24. 8.

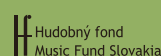
L'EUROPE GALANTE 21. 9.

www.albrechtforum.com

Hlavný partner projektu

S finančným príspevkom

Festival komornej hudby
z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia

Mediálny partner

Obsah

- Koncerty**
- 2 Košická hudobná jar – Dni starej hudby – Slovenská filharmónia – Organ Plus – SOSR – Albrechtina – Viva Musica! Festival...
- Auris interna**
- 3 Len čas je arbitrom
- Z organového kokpitu**
- 4 Blackout en España a (aj) jeho čaro
- Festival**
- 14 Šostakovič medzi slamou a svedomím (Gohrisch)
- Hudobné divadlo**
- 16 Rigoletto so Slávkou Zámečnikovou (Opéra Bastille)
- 18 Ostravský hold baroku (ND moravskosliezske)
- 20 Saul. Alebo David? (Semperoper, Drážďany)
- Osobnosť**
- 22 Žiadna kultúra nemá národnosť (Daniel Raiskin)
- Fenomén**
- 28 HEVHETIA. Úspešný príbeh skutočne nezávislého vydavateľstva sa uzatvára
- Rozhovor**
- 32 Jeden život nestačí (Xavier Díaz-Latorre)
- Jazz: seriál**
- 35 Hovory T: Od Wyntona Marsalisa po Arveho Henriksena
- 38 **Recenzie CD**
- Poviedka**
- V. Rozenbergová: Nie je to tvoje

Editoriál

ANDREA SEREČINOVÁ

„Tvorcovia obsahu získali ilúziu o neobmedzených možnostiach byť dostupný na globálnom trhu, ale aj perspektívu stratiť sa v záplave iných. Celé bremeno nákladov zostalo na pleciach tvorcov obsahu alebo posledných zbytkov nezávislých vydavateľov, ktorí celý proces vzniku a finalizácie produktu znášajú zo svojich zdrojov, alebo najčastejšie zo zdrojov verejných.“ *Citát Jána Sudzinu, zakladateľa vydavateľstva Hevhetia, vyjadruje skepsu profesionála plávajúceho vo vodách súčasného hudobného priemyslu, so všetkými jeho lákadlami ale aj pascami. Hevhetia sa počas 25 rokov činnosti stala kultovou značkou prelínajúcou svoje pôsobenie nielen naprieč žánrami, ale aj – a to je v našom poprevratovom kontexte unikátne – aj v dosahu za hranice Slovenska. Byť v portfóliu košickej Hevhetie, to bola príležitosť dostať sa do mienkotvorných zahraničných médií, na zahraničné pódia a ocitnúť sa v katalógu s interpretmi z Poľska, Česka, Nórska, Maďarska, USA... Hevhetia presahovala domácu latku v marketingu, komunikácii a mala (svoj) štýl. Vďaka!*

Lúči sa aj šéfdirigent Slovenskej filharmónie Daniel Raiskin. Po piatich koncertných sezónach odchádza s bilanciou viac než stovky domácich koncertov, pootvoreni dvier na viaceré zahraničné pódia a najmä s rekordným počtom uvedení slovenských diel pod taktovkou zahraničného dirigenta: „Keď vidím, koľko slovenskej hudby som hral a nahral, či už pre archívne streamy alebo na CD, som naozaj hrdý.“ Dodajme, že imponovali aj principiálne postoje šéfdirigenta SF k vojne na Ukrajine, či blízka komunikácia s publikom. Post šéfdirigenta zostáva prázdny, no Daniel Raiskin potvrdil intenzívnu spoluprácu s orchestrom v budúcej sezóne. Potešujúce...

Koncertný život priniesol bratislavské účinkovanie hráča na historických brnkacích nástrojoch Xaviera Díaza-Latorreho, jeho rozprávanie o nekonečných možnostiach repertoáru pre dobové gitary či vihuelu zachytil Hudobný život: „Je toho toľko, čo sa dá naučiť, množstvo štýlov a možností. Jeden život na to nestačí...“ Veru.

Teší nás aj fakt, že sme v koncertnej rubrike zmapovali dojmy z dvoch špičkových pódiových pripomienok deväťdesiatin Arvo Pärta – na Slovensku sa zastavil Estónsky filharmonický komorný zbor i ďalší estónsky súbor, Vox clamantis.

Nielen fanúšikom jazzu dávame do pozornosti inšpiratívny komentár významného maďarského trubkára Kornéla Fekete-Kovácsa k posledným trom dekádam trúbkovej jazzovej histórie v záverečnom diele seriálu Hovory T.

Je toho tradične oveľa viac, ako sa zmestí do úvodníka – operné recenzie, koncerty, pravidelné stĺpčky Moniky Melcovej a Jakuba Filipa i hudobná poviedka na mieru Hudobného života. Tak si nás užite. Pri vode, v horách alebo len tak doma v kresle...

||

Mesačník **Hudobný život**/
6/2025 vychádza
v **Hudobnom centre**
Michalská 10, 815 36 Bratislava
IČO 00 164 836

Zapísané v zozname periodickej
tlače MK SR pod ev. číslom
EV 3605/09

Redakcia: Šéfredaktorka: Andrea Serečinová (kontakt: andrea.serecinova@hc.sk, +421 2 20470420, 0905 643926), redaktori: Robert Kolář (robert.kolar@hc.sk), Jana Dekánková (jana.dekankova@hc.sk), Jana Zelenková (jana.zelenkova@hc.sk), externá redakčná spolupráca: Robert Bayer (robert.bayer@hc.sk), jazykové korektúry: Marcel Olšiak, korektúry českých textov: Lucie Lukášová, grafická úprava: Peter Beňo

Distribúcia a marketing: Patrik Sabo (tel: +421 2 20470460, fax: +421 2 20470421, distribucia@hc.sk) • **Adresa redakcie:** Michalská 10, 815 36 Bratislava 1, www.hc.sk/hudobny-zivot/ • **Grafický návrh:** Pergamen Trnava • **Tlač:** ULTRA PRINT, s. r. o., Bratislava • **Rozširuje:** Slovenská pošta, a. s., Mediaprint-Kapa a súkromní distributéri • **Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail:** predplatne@slposta.sk • Objednávky do zahraničia vybavuje Slovenská pošta, a. s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk • Objednávky na predplatné prijíma aj redakcia časopisu. Používanie novinových zásielok povolené RPPBA Pošta 12, dňa 23. 9. 1993, č. 102/03 • Indexové číslo 49215. ISSN 13 35-41 40 (tlačené vydanie), ISSN 2729-7586 (online, pdf verzia) • **Obálka:** Musica aeterna na Dňoch starej hudby, foto: Jarmila Uhlíková • Ná-zory a postoje vyjadrené v uverejnených textoch nie sú stanoviskom redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne upravovať a krátiť objednané i neobjednané rukopisy. Texty akceptujeme len v elektronickej podobe. • Vyhľadávať v dátach uverejnených v tomto čísle môžete na adrese www.siac.sk

Koncerty

29. 5. 2025
Košice, Dóm sv. Alžbety
Košická hudobná jar
 Estónsky filharmonický komorný zbor,
 T. Kaljuste, K. Toomoja
Pärt

Tõnu Kaljuste po košickom
 koncerte Estónskeho
 filharmonického
 komorného zboru
 Foto: David Hanko

Pri príležitosti životného jubilea Arva Pärta sa Estónsky filharmonický komorný zbor vydal na svetové turné. V Košiciach vystúpili v Dóme sv. Alžbety Uhorskej pod taktovkou šéfdirigenta Tõnu Kaljusteho, part organu stvárnil Kadri Toomoja. Do posledného miesta zaplnený košický chrám s pokorou prijal umenie spevákov. Výnimočnosť chvíle dotváralo farebné osvetlenie, ktoré v decentných pastelových tónoch upriamovalo pozornosť na výrazné architektonické prvky.

Zbor bol z pochopiteľných dôvodov umiestnený pri organe na chóre, čo tiež výrazne prispelo k vnímaniu hudby v hlbokjej kontemplácii. V programe odznela *Berliner Messe*, popretkávaná skladbami z rôznych období bohatého skladateľského odkazu Pärta. Skladba *Summa* vznikla v r. 1977 a so svojou kruhovou štruktúrou hlasov reprezentuje mimoriadne zložitý kompozičný systém vyvinutý skladateľom. Pri jej počúvaní bola komplikovanosť nahradená ľahkosťou interpretácie. Zbor s absolútne dokonale vyvinutou technikou súznenia jednotlivých hlasov, iskrivou intonačnou čistotou prichádzal k podstate hudobných štruktúr.

Kantáta *Dopo la Vittoria* (vznikla v r. 1996 na objednávku na oslavu 1 600 rokov od smrti sv. Ambróza) je skladbou so svižnejším tempom a radostnou melodikou, kde zbor ukázal, ako vie pracovať s farbou hlasov. Zamat sa premenil na svieži jas ranného slnka. Podobný charakter i štruktúru má aj *Which Was the Son of...*, objednaná mestom Reykjavík pre program Európskeho hlavného mesta kultúry. Prirodzenosť a ľahkosť sopránov a meditatívna farba basov so spektrom čiastkových

tónov, v ktorých sú bytostne citelné korene ľudskej podstaty, sa najviac dotkli duše vnímavého poslucháča v záverečnej skladbe koncertu, ktorou boli časti *Kontakion* a *Ikos* z rozsiahleho zborového diela *Kanon Pokajenen*, spievaného v cirkevnej slovančine. Najmä kondák *Duša moja, vstaň* bol mimoriadne sugestívnym momentom celého koncertu. Na záver odznela *Modlitba po kánone*.

Len málokedy sa mi stáva, že sila hudby ma unáša do inej dimenzie a strácam pocit tiaže svojho tela. Je to tak, fenomén Pärtovej hudby je nezameniteľný. Je to priestor vnútorného ticha, dokonalej jednoduchosti, stav vedomia. Sám autor hovorí, že svojou tvorbou hľadá ostrov, kde sa môže odohrať vnútorný dialóg sprapodstatou ľudskej existencie. Estónsky filharmonický komorný zbor je pre túto transmissiu vyvoleným z vyvolených. Vďaka výnimočnosti jeho interpretačného umenia sa koncert právom zapísal medzi vrcholné udalosti v celej histórii festivalu KHJ.

KATARÍNA BURGROVÁ

29. 5. 2025
Bratislava, Reduta
 Slovenská filharmónia,
 Jozef Benci, Tomáš Netopil
Janáček – Musorgskij – Ives – Beethoven

Aj napriek tomu, že smrť je v celom ľudskom bytí jednou z najpálčivejších tém, snahy o jej reflektovanie nachádzame nielen vo filozofických konceptoch svetových mysliteľov, ale aj v umeleckých dielach európskych hudobných veľikánov. Slovenská filharmónia v odvážnej dramaturgii predstavila diela skladateľov rôznych štýlov a historických epoch, ktoré spájala práve myšlienka nevyhnutnej konfrontácie s osudom.

Orchester pod taktovkou Tomáša Netopila naplnil Redutu v úvode trojčastovej rapsódie *Taras Bulba* zasnívanými melancholickými líniami dychovej sekcie striedanými príkrymi rytmicko-dynamickými kontrastami. Emotívna naliehavosť sršala z orchestra i v druhej časti diela aj napriek zavádzajúcemu figuratívnemu úvodu. Programom poučený poslucháč však určite tušil, že úvodná hravosť rýchlo pominie. Orchester v trýznivom afekte ďalej zrkadlil literárnu predlohu pomocou výbušných bicích nástrojov či sláčikových „výkrikov“. Prekvapením bola posledná časť, od základov nasiaknutá rapsodickým hudobným afektom. Monumentálny, miestami až heroický ťah slákov či slávnostné prvky, ktoré orchester oddelil od zvyšku hudobného vývoja, vrcholili v zvukovo naplnenom závere.

Piesňový cyklus *Piesne a tance smrti* Modesta Musorgského za sprievodu orchestra predniesol Jozef Benci (bas) s dokonalým pátosom, ktorý predlohe piesní prináležal. Na pozadí kolísavej, miestami až monotónnej kantilény *Uspávanky* vytvorili interpreti napätú atmosféru striedanú *Serenádou* s tanečným rytmom a zlovestne priťažlivým tónom. Tanečné rytmy typické pre ruský folklór zaznievali aj v tretej piesni *Trepak*. V závere cyklu sólista so sprievodom dospeli k najväčšej gradácii i dynamickej expresivite v piesni *Generál*, v ktorej príhodne tlmočili textovú predlohu zobrazujúcu smrť ako absolútneho vládcu chaosu.